Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru Judecător: Violeta Gîrleanu
Dosarul: nr.2r-2324/24
2-23157906-02-25r-09012024

D E C I Z I E

13 martie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial
și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

în componența:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii Roman Pascari și Ala Malîi

examinând cererea de recurs înaintată de reprezentantul Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului” Iacub Irina, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 iulie 2024, emisă în cauza civilă la cererea depusă de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului” către Trezoreria de Stat, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stanciu Victoria privind constatarea intentării ilegale a procedurii de executare și scutirea debitorului de la plata onorariului și a altor cheltuieli de executare în temeiul art.68 alin.(5) din Legea nr.18/2014,

a c o n s t a t a t:

La 06.11.2023, Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului” s-a adresat cu cerere către Trezoreria de Stat, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stanciu Victoria privind constatarea intentării ilegale a procedurii de executare și scutirea debitorului de la plata onorariului și a altor cheltuieli de executare în temeiul art.68 alin.(5) din Legea nr.18/2014 (f.d.2-4).

În susținerea cererii, reprezentantul Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului” a invocat faptul că la data de 25.09.2023, IMSP „Institutul Mamei și Copilului” a recepționat încheierea nr.057s-381/23 din 21.09.2023 însoțită de borderoul de calcul și titlul executoriu în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17.06.2021 (în copie), parvenite de la executorul judecătoresc Stanciu Victoria, înregistrate cu nr.01-13/690.

Prin încheierea menționată, IMSP „Institutul Mamei și Copilului” a fost informată că la data de 21.09.2023 a fost intentat dosarul de executare nr.057s-381/23 în temeiul titlului executoriu nr.2- 21689/20 din 17.06.2021; s-a propus

debitorului să execute în termen de 15 zile documentul executoriu - achitarea integrală a datoriei - taxa de stat în sumă de 100 de lei (inclusiv a cheltuielilor de executare în sumă de 850 lei conform borderoului de calcul anexat/981 lei conform borderoului final anexat; s-a obligat să se prezinte la data de 10.10.2023 (ora 10:00) în biroul executorului judecătoresc; din momentul intentării procedurii de executare toate achitările se efectuează prin intermediul executorului judecătoresc; în caz de neexecutare a documentului executoriu, executarea va fi efectuată în mod silit.

Luând cunoștință cu titlul executoriu, IMSP „Institutul Mamei și Copilului", în calitatea sa de debitor, la data de 26.09.2023 a stins integral datoria sa în sumă de 100 de lei. Totodată, a constatat că intentarea procedurii de executare silită este ilegală, fapt ce justifică contestarea actelor executorului judecătoresc.

Ulterior, la data de 06.10.2023, IMSP „Institutul Mamei și Copilului" a recepționat de la executorul judecătoresc Stanciu Victoria încheierea privind încetarea procedurii de executare nr.057s381/23 din 04.10.2023 și încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare nr.057s-381/23 din 04.10.2023.

Prin încheierile menționate, IMSP „Institutul Mamei și Copilului" a fost informată că procedura de executare intentată în temeiul documentului executoriu nr.2-21689/20 din 17.06.2021 a fost încetată și trebuie să achite taxele și spezele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc în sumă de 481 lei și onorariul în sumă de 500 lei.

Dat fiind faptul că IMSP „Institutul Mamei și Copilului" nu este de acord cu intentarea procedurii de executare silită de către executorul judecătoresc Stanciu Victoria, în temeiul art.60 alin.(4) Cod de executare al RM, a înaintat prezenta contestație.

Raportând acțiunile creditorului și executorului judecătoresc din speță la prevederile legale și la jurisprudența Curții Constituționale, constată încălcarea de către creditor (Statul prin Trezoreria de stat) a regulilor de depunere a documentului executoriu, stabilite la art.68 alin.(1) din Legea nr.181/2014 - prin neprezentarea documentului executoriu inițial direct debitorului (fapt ce denotă că termenul legal de 3 luni pentru executare benevolă nu a început să curgă); încălcarea de către executorul judecătoresc a regulilor de intentare a procedurii de executare prevăzute imperativ de art.15 alin.(5) și art.61 alin.(1) lit.e) din Codul de executare al RM și de art.68 alin.(2) din Legea nr.181/2014 - prin nerespectarea termenului stabilit de lege pentru executare benevolă - 3 luni de la prezentarea debitorului a documentului executoriu de către creditor (ceea ce denotă încălcarea dreptului debitorului la executare benevolă).

Ca urmare a refuzului primit din partea executorului judecătoresc, IMSP „Institutul Mamei și Copilului", în calitatea sa de debitor vătămat în drepturi prin intentarea ilegală a procedurii de executare silită, este nevoită să înainteze prezenta

contestație în instanța de judecată cu solicitarea ca la caz să fie aplicat alin.(5) al art.68 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Precizează că IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, în calitatea sa de instituție publică bugetară, este supusă controlului financiar public, ceea ce denotă obligația instituției de a justifica toate cheltuielile suportate. În condițiile în care, instituția va achita onorariul și cheltuielile de executare ale unei proceduri intentate ilegal (mai ales cu încălcarea art.68 alin.(1) și (2) din Legea nr. 181/2014), asemenea cheltuieli vor fi calificate ca ilegale și nejustificate (prin prisma alin.(5) al art.68 din Legea nr.181/2014), iar instituția va fi obligată să suporte consecințele negative corespunzătoare.

A subliniat că abaterile de la prevederile legale, admise de către creditor și executorul judecătoresc în speță, denotă intentarea ilegală a procedurii de executare silită și ca urmare, obligarea debitorului la plata unor sume ilegale, cu titlu de onorariu și cheltuieli de executare, ceea ce constituie indubitabil temei juridic pentru anularea actelor emise de către executorul judecătoresc.

Prin urmare, a solicitat constatarea intentării ilegale de către executorul judecătoresc Stanciu Victoria a procedurii de executare silită cu anularea tuturor actelor de executare emise în acest sens (f.d.33-41).

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 09.11.2023, nu s-a dat curs cererii, deoarece a fost depusă fără respectarea condițiilor prevăzute de art.163 alin.(1),(2), 163 alin.(32) Cod de executare și art.166 alin.(2) lit.e), f) Cod de procedură civilă, potențialului debitor fiindu-i acordat termen de 5 zile pentru înlăturarea neajunsurilor (f.d.30-31).

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15.11.2023, s-a restituit cererea înaintată de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului” (f.d.59-60).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13.02.2024, s-a casat încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15.11.2023 și s-a restituit cererea pentru examinare în fond (f.d.108-113).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 13.03.2024, a fost acceptată cererea depusă de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, spre examinare, stabilindu-se un termen de până la 26.04.2024, pentru prezentarea explicațiilor scrise asupra actului contestat, precum și copia certificată a procedurii de executare (f.d.116).

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 iulie 2024, s-a respins cererea înaintată de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului” către Trezoreria de Stat, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stanciu Victoria privind constatarea intentării ilegale a procedurii de executare și

scutirea debitorului de la plata onorariului și a altor cheltuieli de executare în temeiul art.68 alin.(5) din Legea nr.18/2014.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 iulie 2024, reprezentantul Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului" Iacub Irina, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 iulie 2024, solicitând casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi soluții prin care să fie admisă cererea.

Susține partea recurentă, instanţa de fond la emiterea încheierii din 08 iulie 2024, nu a elucidat suficient de obiectiv toate circumstanţele litigiului şi nu a dat o analiză corectă probelor anexate.

Totodată, a reiterat toate motivele de fapt și de drept indicate în contestația depusă în instanța de fond.

Suplimentar a adăugat că, prin Încheierea din 13.03.2024, Trezorăriei de Stat i „s-a propus" prezentarea unei referințe în scris și a tuturor probelor necesare (pct. 3), iar executorul judecătoresc a fost „obligat" să prezinte explicații scrise asupra actelor contestate și copia certificată a procedurii de executare (pct. 4). În contextul dat, art. 163 alin. (1) din Codul de executare al RM, expres prevede: „Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat, dacă sunt întrunite condițiile art. 119 din Codul de procedură civilă nr. 225/2003, să prezinte instanței de judecată copia certificată a procedurii de executare și să dea explicații scrise referitoare la actele contestate." Contrar celor enunțate, în conținutul Încheierii din 08.07.2024, instanța nu menționează nimic despre faptul dacă executorul judecătoresc sau Trezoreria de Stat au prezentat sau nu careva explicații sau probe pe marginea cauzei (partea reclamantă nerecepționând nimic în acest sens).

Mai susține partea recurentă că, judecătorul a soluționat cererea în baza „materialelor anexate la dosar", prezentate doar de către partea reclamantă, adică în lipsa cărorva contraargumente/contraprobe formulate de partea pârâtă și executorul judecătoresc.

Mai menționează partea recurentă că, dacă la dosar au fost prezentate materiale doar de către reclamant, care prin Încheierea din 15.11.2023 au fost restituite (materialele fiind recepționate de către reclamant la data de 05.12.2023), nu este clar în baza căror materiale a fost examinată cauza în fond de către instanță? Aceasta în condițiile în care prin Încheierea din 13.03.2024 (prin care s-a acceptat cererea spre examinare) de la partea reclamantă nu s-a solicitat absolut nimic.

În acest sens menţionează partea recurentă că, urmare a restituirii cererii (cu anexele acesteia), dosarul a fost „golit" de materiale, instanța totuși a „examinat" fondul cauzei. Este posibil, dacă admitem că instanța a păstrat „materialele restituite" în format electronic. Cu toate că logic și corect ar fi fost dacă se solicita

reclamantului transmiterea repetată a cererii/contestației sale. În așa caz nu ar fi apărut „problema” expusă la pct. 11 din Încheiere..

Astfel menționează că, instanța de fond și-a exercitat puterea sa discreționară abuziv și arbitrar, fără a o întemeia legal, ceea ce denotă o „examinare a fondului” defectă, viciată și arbitrară.

Solicită partea recurentă, de a anula încheierea din 08 iulie 2024 cu remiterea xcauzei la rejudecare în instanța de fond.

Intimații, nu au prezentat referință asupra cererii de recurs, pentru a-și expune poziția față de recursul declarat.

Studiind recursul declarat şi materialele pricinii, motivele invocate de parte în susținerea acestuia în coroborare cu legislația pertinentă și aplicabilă speței, Colegiul consideră recursul ca fiind întemeiat şi care urmează a fi admis, iar pricina remisă la rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

După cum a fost indicat anterior, încheierea recurată, a fost emisă la 08 iulie 2024, iar recursul a fost depus la data de 26 iulie 2024, însă potrivit materialelor cauzei copia încheierii contestate a fost recepționată de către partea recurentă la 11.07.2024. Astfel, Colegiul atestă că recursul a fost declarat în interiorul termenului legal.

Cadrul legal pertinent aplicabil raportului juridic litigios.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Prevederile art.9 din Codul de executare, stipulează că participanții la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.

Potrivit art. 161 din Codul de executare actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părţi şi de alţi participanţi la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 25.09.2023, IMSP „Institutul Mamei și Copilului" a recepționat încheierea nr. 057s381/23 din 21.09.2023, însoțită de Borderoul de calcul și Titlul executoriu [anexele 1-3], în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 17.06.20211 , parvenite de la executorul judecătoresc Stanciu Victoria, înregistrate cu nr. 01-13/690.

De asemenea din materialele cauzei rezultă că, dat fiind faptul că IMSP „Institutul Mamei și Copilului" nu a fost de acord cu modul de intentare a procedurii de executare silită de către executorul judecătoresc Stanciu Victoria, la data de 05.10.2023, a depus o Contestație împotriva actelor executorului judecătoresc Stanciu Victoria (Încheierea nr. 057s-381/23 din 21.09.2023 și Borderoul de calcul) la Judecătoria Chișinău, sediul Centru [anexa 4], prin intermediul oficiului poștal.

Prin încheierea judecătorului Judecătorii Chișinău, sediul Centru din 16 octombrie 2023, s-a restituit contestația IMSP „Institutul Mamei și Copilului", pe temeiul semnării și depunerii cererii de o persoană neîmputernicită, cu dreptul de adresare repetată în judecată cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri după lichidarea neajunsurilor.

Ulterior, la 03 noiembrie 2023, reclamanta IMSP „Institutul Mamei și Copilului" a depus în mod repetat Contestația împotriva actelor executorului judecătoresc Stanciu Victoria (Încheierea nr. 057s-381/23 din 21.09.23 și Borderoul de calcul), înregistrată în instanță sub nr. 053/1-29451.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 iulie 2024, s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului" către Trezoreria de Stat, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stanciu Victoria privind constatarea intentării ilegale a procedurii de executare și scutirea debitorului de la plata onorariului și a altor cheltuieli de executare în temeiul art.68 alin.(5) din Legea nr.18/2014.

Completul judiciar, analizând materialele cauzei în raport cu poziția expusă de părți, constatările și concluziile instanței de fond din încheierea atacată, toate coroborate la cadrul legal aplicabil, atestă că actul judecătoresc este unul neîntemeiat, emis cu încălcarea procedurii, urmând a fi casat, cu restituirea cauzei la rejudecare, deoarece erorile admise nu pot fi remediate în procedura de recurs.

Cu referire la soluția instanței de fond, privind respingerea cererii înaintate de

Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului” către Trezoreria de Stat, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stanciu Victoria privind constatarea intentării ilegale a procedurii de executare și scutirea debitorului de la plata onorariului și a altor cheltuieli de executare în temeiul art.68 alin.(5) din Legea nr.18/2014, Completul judiciar relevă că aceasta este una incorectă, fiind în contradicție cu prevederile legale, actul judecătoresc în aceasta privință urmând a fi casat, iar cauza restituită la rejudecare.

Colegiul reține la caz că, prima instanță a soluționat pricina și a emis actul judecătoresc contestat de debitor în lipsa procedurii de executare, moment care vine direct în contradicție cu dispozițiile art. 163 alin. (1) Cod de executare.

Or, în lipsa procedurii de executare instanța de fond nu putea soluționa obiectiv și complet contestația înaintată de debitor.

Completul judiciar atestă, că la materialele cauzei nu se regăsește copia procedurii de executare, iar potrivit actelor anexate acestea nu au fost prezentate de executorul judecătoresc și nu au fost examinate în cadrul procedurii judiciare.

În același context, Colegiul accentuează că instanța de fond nu a verificat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței, nu a motivat cert modalitatea prin care a ajuns la concluzia respectivă, nu a aplicat corect normele legale aplicabile prezentei spețe.

Raportând la caz normele legale și procesuale anterior enunțate și din circumstanțele stabilite, Colegiul judiciar conchide că instanța de fond nu a constatat şi determinat cu certitudine circumstanțele importante ale pricinii, nu a verificat temeinicia contestației și a adoptat soluția cu încălcarea normelor procesuale și legale pertinente speței.

În circumstanțele relatate și, ținând cont de faptul că actul judecătoresc atacat, contestat de recurent, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate constituie o încălcare a dreptului recurentului de a îi fi examinată cauza obiectiv, complet și multe aspectual.

Distinct de aceste constatări, se stabileşte că soluţia instanţei de fond nu conţine o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluţiei la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speţă, respectiv, instanţa de apel fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluţii şi să verifice temeinicia şi legalitatea încheierii atacate, fapt ce dictează remiterea cauzei la rejudecare.

În concluzie şi în sensul art. 6§1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, instanţa de recurs ţine să menţioneze că instanţele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care îşi întemeiază hotărârile, iar, având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noţiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

Din considerentele enunțate Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din Chișinău, sediul Centru din 08 iulie 2024, și a trimite cauza la rejudecare în prima instanță, în cadrul procedurii în fond urmând a fi înlăturate neajunsurile constate și descrise de instanța de recurs, examinarea repetată a tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale speței.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. b) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de reprezentantul Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului" Iacub Irina.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din Chișinău, sediul Centru din 08 iulie 2024, emisă în cauza civilă la cererea depusă de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului" către Trezoreria de Stat, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stanciu Victoria privind constatarea intentării ilegale a procedurii de executare și scutirea debitorului de la plata onorariului și a altor cheltuieli de executare în temeiul art.68 alin.(5) din Legea nr.18/2014 și remite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președintele ședinței Ruxanda Pulbere
Judecătorul

Judecătorii Roman Pascari

Ala Malîi